

IZVJESTAJ IZ REGIJE: SANKCIJE SAD-a UZNEMIRILE BOSANCE

Author: IWPR
ICTY

Obimna i neočekivana, američka "crna lista" izazvala je sok u bosanskoj javnosti

Američki predsjednik Džordž Bus (George Bush) potpisao je 28. svibnja/maja uredbu kojom se u SAD-u zamrzavaju financijska sredstva ukupno stotinu i pedeset osoba - optuženika za ratne zločine, njihovih pomagača, kao i osoba i organizacija koje vrše opstrukciju Dejtonskog mirovnog sporazuma. Istovremeno je američkim državljanima zabranjeno poslovati s bilo kim tko se nalazi na spomenutom popisu.

Od 150 imenovanih pojedinaca i organizacija, 97 ih je iz Bosne i Hercegovine, dok je njih oko 70 optuženo pred Tribunalom. Iako se među posljednjima većina već nalazi u haskom pritvoru, desetak ih je još uvijek na slobodi.

Vasington je "crnu listu" objasnio svojom tezijom ka postizanju stabilnosti u regiji i osiguravanju postovanja Dejtonskog sporazuma, Rezolucije 1244 Vijeća sigurnosti UN-a o Kosovu, Ohridskog sporazuma iz 2001., kao i dosadašnjih postignuća Međunarodnog tribunala za ratne zločine.

Cinjenica da se na tom popisu nalaze osobe poput Ratka Mladica ili Radovana Karadžića ne predstavlja nikakvo iznenađenje. Međutim, na popisu su i neki članovi Karadžićeve obitelji - sin bivšeg predsjednika bosanskih Srba (Sasa), njegova kćerka (Sonja) i supruga (Ljiljana Zelen) - kao i njegovi prijatelji i poslovni partneri.

Na popisu se, također, našlo i nekoliko osoba osumnjicanih za ratne zločine i za koje se pretpostavlja da su već pod istragom. Među njima su i Valentin Čorić, ratni zapovjednik Hrvatskog vijeća obrane (HVO), koga Tribunal navodno tereti za ubojstva u Ahmićima; kao i Ljubo Česić-Rojs, starješina hrvatske vojske za koga izvori iz službe sigurnosti tvrde da je umješan u ubojstvo četvorice vojnika Republike Srpske (RS), koje se odigralo 1995.

Tu su, dalje: Ante Jelavić, bivši član bosanskog predsjedništva i nekadašnji lider Hrvatske demokratske zajednice (HDZ), kome je Visoki predstavnik za Bosnu Paddy Ashdown već zabranio obavljanje javnih funkcija; Hasan Čengić, smijenjeni bosanski ministar obrane, kojem se pripisuju sverc oružja i veze s Iranom; bosanski Srbin Momčilo Mandić, biznismen za koga se vjeruje da podržava Karadžića i koji je nedavno iz nepoznatog razloga uhapšen u Beogradu; i Četnički pokret Ravna Gora, bijeljinska organizacija koja se zalaze za stvaranje Velike Srbije.

Reakcije onih čija su se imena našla na popisu kreću se u rasponu od gnjeva do nevjerice.

Bakir Alispahić, bivši bosanski ministar unutarnjih poslova, izjavio je kako pojavljivanje njegovog imena na tom popisu predstavlja "najveće zlo koje je Bosnjacima nanoseno nakon rata". Dodao je i da se nada da će bosanska vlada tim povodom uložiti protest američkoj ambasadi.

Džoja Arsenović, zastupnik Srpske demokratske stranke (SDS) u parlamentu RS-a, za sebe tvrdi da je ravnodušan, dok Ljubo Česić-Rojs - kao sadašnji predstavnik HDZ-a u hrvatskom Saboru - tvrdi da ne može poverovati da je i njegovo ime spomenuto u predsjednikovoj uredbi.

Bosansko javno mnjenje sokirano je "crnom listom", ne samo zbog njenog obima, nego i zbog neočekivanih imena koja su se našla na njoj. Evropska je Unija prethodno najavila da će objelodaniti popis s imenima 25

ljudi kojima ce - zbog opstruiranja Dejtonskog mirovnog sporazuma - biti zabranjen ulazak u zemlje-clanice, ali je, i pored toga, znatno opsezniji americki popis u Bosni docekan s velikim iznenadjenjem.

Mnogi uredbu americkog predsjednika pozdravljaju kao mjeru koja ce pridonijeti ponovnom uspostavljanju povjerenja u americku vladu, koje je prethodno poljuljano insistiranjem Vasingtona da Sarajevo potpise sporazum kojim ce americke snage i na bosanskoj teritoriji biti izuzete od mogucnosti izrucenja Medjunarodnom kaznenm sudu (MKS).

Ured Visokog predstavnika u Sarajevu pozdravio je objavljivanje americke "crne liste", uz komentar da ce najnovijim potezima biti ucvrscena koalicija za borbu protiv organiziranog kriminala. "Bosna i Hercegovina odavno je talac kriminalaca. Medjunarodna zajednica sada je krenula u koordiniranu akciju uperenu protiv tih ljudi", izjavio je sam Visoki predstavnik.

Ne cudi, medjutim, cinjenica da su se brojne nacionalisticke politicke partije ostro usprotivile Busovoj uredbi.

HDZ Bosne i Hercegovine izdao je saopcenje u kojem je ta odluka opisana kao "ponizavajuca", uz napomenu da SAD sasvim neprikladno u isti kos trpaju ljude medju kojima mnogi zapravo postuju Dejtonski sporazum i osobe koje su osumnjicene za ratne zlocine. I Stranka demokratske akcije (SDA) iznijela je umnogome identicne tvrdnje.

SDS, kao stranka koju je osnovao Radovan Karadzic, ni na koji nacin nije komentirala "crnu listu". Medjutim, premijer RS-a Dragan Mikerevic izjavio je da svojim posljednjim potezom Vasington nije izrazio svoj stav spram srpskog entiteta u cjelini, nego samo spram izvjesnog broja pojedinaca.

Amra Kebo je novinarka sarajevskog dnevnog lista Oslobođenje.

Focus: [Medunarodni krivicni sud za bivsu Jugoslaviju](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/izvjestaj-iz-regije-sankcije-sad-uznemirile>